

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Ivony Šubrtové a Mgr. Ondřeje Bartoše ve věci

žalobce: **ASIPO s.r.o.**, IČO: 63218828
sídlem Ohnišov 134, 517 84 Ohnišov

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
se sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. srpna 2023, č.j. 24656/23/5000-10612-706239

takto:

- I. V řízení se pokračuje.
- II. Žaloba se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Včas podanou žalobou namítal žalobce nezákonnost shora identifikovaného rozhodnutí, jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí Finančního úřadu pro Královéhradecký kraj ze dne 22. 6. 2022, č.j. 1317836/22/2700-31472-602623 potvrdil.

I. Vymezení věci

2. Dne 1. 7. 2019 uzavřel žalobce s poskytovatelem (Ministerstvo průmyslu a obchodu, dále také „MPO“ nebo „poskytovatel“) smlouvu č. FV40252 o poskytnutí účelové podpory na řešení projektu formou dotace z výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace (dále jen „Smlouva“), a to ve smyslu ustanovení § 9 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů. Předmětem Smlouvy bylo poskytnutí účelové podpory žalobci na řešení projektu ev.č. FV40252 „Vývoj zařízení a postupu pro tvorbu mikročastic pomocí superkritického antisolventu“ (dále také „Projekt“). Správce daně zahájil u žalobce daňovou kontrolu za účelem zjištění okolností rozhodných pro správné zjištění a případné stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně. Na základě výsledku kontrolního zjištění v rámci provedené daňové kontroly dospěl správce daně k závěru, že poskytovatel prováděl finanční kontrolu u příjemce podpory (žalobce), ten mu však doložil neúplnou dokumentaci, což bylo současně důvodem pro odstoupení od Smlouvy č. 2 v souladu se stanovenými podmínkami. Při stanovení výše odvodu postupoval správce daně dle § 44a odst. 4 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“), když stanovil odvod v částce, v jaké byla porušena rozpočtová kázeň, tj. ve výši 6 734 000 Kč.

II. Žalobní důvody

3. K takto vymezeném skutkovému stavu žalobce uvedl, že za podpory poskytované ročně částkou 3 367 000 Kč vyvíjel výzkumnou činnost, a to také za pomoci dalšího účastníka (Ústav chemických procesů AV ČR), s nímž měl uzavřenou smlouvu o účasti na řešení Projektu.
4. Žalobce rovněž poukázal na to, že do skončení Smlouvy byly prostředky účelové podpory z hlediska účelu i rozsahu použity v souladu se Smlouvou. Žalobce v rámci svého podílu na řešení Projektu finančně využil jak plánované vlastní zdroje, tak i předmětnou účelovou podporu. Jde o esenciální náklady, které musely být vynaloženy (nemohly nebýt vynaloženy). K tomu žalobce doložil znalecký posudek č. 4/23/1412 – Technologie mikročastic oceňující technologie k projektu FV40252.
5. Žalobce zdůraznil, že napadené rozhodnutí považuje za nezákonné i pokud jde o posouzení platnosti odstoupení od Smlouvy ze dne 5. 11. 2021. Žalobce v této souvislosti musí opakovat většinu argumentace použitou v civilním řízení o určení trvání Smlouvy.
6. Trval na tom, že pokud podle čl. VIII Smlouvy platí, že smluvní strany budou veškeré spory řešit nejprve smírně vzájemnou dohodou a nebude-li dohody dosaženo v přiměřené době, má každá strana právo věc předložit k posouzení příslušnému soudu, pak odstoupení je třeba považovat za předčasné, protože poskytovatel svým postupem na uvedené ustanovení zcela rezignoval. Žalobce v dobré víře v platnost jednotlivých ustanovení Smlouvy předpokládal vyvolání jednání, které bude mít za cíl spory mezi stranami urovnat. Zdůvodnění žalovaného k této námitce v bodě 25 dle názoru žalobce vybízí k nerespektování zásady pacta sunt servanda, když říká, že to sice ujednáno bylo, ale bylo nereálné to realizovat, což ale není pravda.
7. Žalovaný si pak v bodě 24 protiřečí, když na jednu stranu uvádí, že není oprávněn vyjadřovat se k postupu poskytovatele a jakkoli jej hodnotit či přezkoumávat, avšak na druhé straně má za to, že od Smlouvy bylo odstoupeno platně. Žalobce je toho názoru, že úkolem žalovaného a před ním i správního orgánu prvního stupně rozhodně je

přezkoumat tento hlavní akt poskytovatele, od něhož se pak tvrzené porušení rozpočtové kázně odvíjí.

8. Žalobce trval na tom, že Smlouvu neporušil, resp. neporušil ji podstatným způsobem tak, aby následně musel čelit odstoupení od Smlouvy a pro něj fatálním následkům z toho vyplývajícím, tj. vrátit velkou částku z několika let poskytované podpory.
9. Žalobce již v reakci na odstoupení poskytovatele od Smlouvy vyličil, proč postup poskytovatele považuje za nesprávný, resp. proč odstoupení nepovažuje za platné.
10. Poskytovatel ve svém oznámení z 5. 11. 2021 uvádí jako důvod odstoupení od Smlouvy porušení těchto povinností:
 - žalobce neumožnil provést finanční kontrolu projektu, čímž porušil čl. VI odst. 22 Smlouvy,
 - žalobce neprokázal vedení samostatné účetní evidence o uznaných nákladech projektu ve smyslu čl. VI odst. 5 Smlouvy,
 - žalobce nebyl schopen ani jinak prokázat, že náklady, na které čerpal dotaci, jsou skutečně uznanými náklady ve smyslu čl. V odst. 2 Smlouvy.
11. Shora popsaná porušení Smlouvy považoval poskytovatel (a činí tak nyní žalovaný i správní orgán prvního stupně) za závažné porušení Smlouvy, pro které od Smlouvy odstupuje v souladu s čl. VII odst. 3 Smlouvy.
12. Žalobce předně namítal, že v čl. VI odst. 22 Smlouvy je uvedena povinnost předat údaje o dosažených výsledcích projektu po jeho skončení. Tato povinnost žalobce tedy nemohla být porušena, neboť ke skončení Projektu nedošlo, protože bez podpory žalobce nemohl dále v Projektu pokračovat.
13. Žalobce je ale názoru, že neporušil ani ustanovení o povinnosti umožnit finanční kontrolu projektu (čl. VI odst. 21 Smlouvy). Ve výzvě z 20. 7. 2021 předané osobně jednateři žalobce jsou uvedeny požadavky, které žalobce již dříve dokládal (v dubnu 2021), konkrétně uvedené pod body 5,6,7,11 (rok 2019) a 3,4,9,10 (rok 2020). Zbylé požadavky pak mají takovou povahu, která není vzhledem k povaze projektu relevantní. Žalobce trval na tom, že v rozsahu potřebném pro účel Smlouvy dostatečnou finanční kontrolu umožnil.
14. S výše uvedeným argumentem souvisí i tvrzené porušení povinnosti prokázat vedení samostatné účetní evidence a uznané náklady. Žalobce za tím účelem uzavřel smlouvu s auditorem Ing. V. K., zapsaným v Komoře auditorů pod č. 0307. Auditor posuzoval dodržení podmínek stanovených k plnění Smlouvy, konkrétně:
 - ověření průkaznosti vedení oddělené účetní evidence nákladů (výdajů) určených na řešení projektu,
 - ověření správnosti účtování o přijetí a použití poskytnutých finančních prostředků,
 - ověření věcné a časové souvislosti nákladů vyúčtovaných na řešení projektu, způsobilosti v souladu s podmínkami programu,
 - ověření správnosti údajů o čerpání finančních prostředků na řešení projektu uvedených v „Čerpání rozpočtu“ za rok 2019 a 2020,
 - ověření zřízení a vedení samostatného bankovního účtu pro financování projektu účelové podpory,

- ověření přehledu nákladů na řešení projektu hrazených z účelové podpory, ověření čerpání účelové podpory na základě výpisu z bankovního účtu pro financování projektu z poskytnutých účelových prostředků,
 - ověření interního předpisu upravujícího použití a účtování finančních prostředků určených na řešení projektu a postup při plnění dalších povinností vyplývajících z podmínek programu.
15. Poskytovatelem požadované údaje z výzvy spadají do předmětu ověření auditorem. Za zásadní žalobce považoval to, že za sledované období r. 2019 a 2020 skončil vždy audit se závěrem: „bez výhrad“. Žalobci tak není jasné, o co by se měly opírat jakékoliv další kontroly dokladů, nad rámec toho, co již kontroloval auditor – ve Smlouvě k tomuto chybí jakákoliv specifikace.
16. Ze shora uvedených důvodů považoval žalobce za zřejmé, že se namítaných porušení Smlouvy nedopustil nebo se jich minimálně nedopustil v míře předvídané článkem VII odst. 3 Smlouvy, tj. „závažným způsobem“. Dle žalobce by se o takto závažné porušení odůvodňující odstoupení od Smlouvy jednalo např. v případě úplné nečinnosti při finanční kontrole, nedoložení řádného auditu apod. Žalobce trvá na tom, že Smlouvu věcně plnil a případná drobná pochybení nemohla dosáhnout intenzity uvedené v čl. VII odst. 3 Smlouvy.
17. Dle čl. VII odst. 3 Smlouvy je poskytovatel oprávněn od Smlouvy odstoupit mimo jiné pokud žalobce závažným způsobem poruší jinou povinnost (vyjma v ustanovení výslovně uvedených) uloženou mu Smlouvou. Z ustanovení plyne, že se k jeho uplatnění vyžaduje porušení povinnosti ve vyšší intenzitě, než je méně závažné porušení povinnosti. Jelikož je sousloví „závažným způsobem“ neurčité, vykládá si jej žalobce v kontextu celého ustanovení a dále v kontextu obecné úpravy odstoupení dle občanského zákoníku.
18. Žalobce je přesvědčen, že i kdyby došlo k tvrzenému porušení povinností (což dle žalobce nenastalo, jak bylo uvedeno výše), pak taková porušení nedosahují intenzity předvídané čl. VII odst. 3 Smlouvy. Ustanovení totiž uvádí výslovně některá další porušení povinností, konkrétně použití dotace v rozporu s účelem nebo na jiný účel, či závažné změny v majetkoprávním postavení. Je zřejmé, že jde o ty nejzávažnější představitelné situace, kdy je jasné, že předmět Smlouvy je prakticky znemožněn. V prvním případě jde dokonce o jednání naplňující znaky trestného činu dotačního podvodu podle § 212 trestního zákoníku. Druhým případem je zřejmě myšlena závažná majetková situace typu úpadku ve smyslu insolvenčního zákona, která rovněž logicky významně ohrožuje možnost naplnění Smlouvy. Žalobci vytýkaná porušení Smlouvy se ani vzdáleně neblíží výše uvedeným případům. Je třeba si uvědomit zcela zásadní dopady na činnost žalobce s ohledem na dosavadní plnění, kdy žalobce se několik let plně věnoval výzkumu financovanému z velké části právě prostřednictvím dotace, když požadavek na vrácení dosud vyplacených (a pochopitelně již spotřebovaných) částek ve výši přes 6,7 mil. Kč je pro žalobce naprosto likvidační, donucující ho výzkum nedokončit a zahodit tak roky vědeckých prací a výzkumu. I z tohoto pohledu nemůže být pro poskytovatele takto snadné Smlouvu 1 ukončit, jak činí.
19. Žalobce dále posuzuje termín „závažné porušení“ ve světle úpravy § 2002 občanského zákoníku, tedy v porovnání s termínem „porušení smlouvy podstatným způsobem“. Dle tohoto ustanovení je za podstatné porušení považováno takové porušení povinnosti, o němž strana porušující smlouvu již při uzavření smlouvy věděla nebo musela vědět, že by

druhá strana smlouvu neuzavřela, pokud by toto porušení předvíдалa. Ani pod tuto definici nelze v odstoupení žalobci vytýkaná porušení Smlouvy podřadit.

20. Nadto považuje žalobce postup poskytovatele za jednání v rozporu s dobrými mravy, pokud:

- ve výzvě vyžadoval již dříve předkládané doklady,
- pro doložení 22 bodů stanovil lhůtu pouhých 10 dnů,
- odstupuje od Smlouvy za porušení povinností dle Smlouvy, když sám poskytovatel tuto Smlouvu opakovaně porušoval pozdními úhradami podpory za r. 2019 a 2020, a za r. 2021 nevyplatil žalobci nic (porušení čl. IV odst. 2 Smlouvy), čímž vážně ohrožoval realizaci projektu s likvidačními následky pro žalobce. To je dle žalobce prokázáno Zprávou nezávislého auditora za r. 2019 a Zprávou nezávislého auditora za r. 2020.

21. Žalobce uzavřel, že z napadeného rozhodnutí ve skutečnosti vyplývá, že žalovaný i správní orgán prvního stupně nekriticky přijali většinu podkladů poskytovatele, aniž by se důsledně zabývali otázkou, zda v daném případě poskytovatel skutečně od Smlouvy platně odstoupil a zda se vůbec žalobce dopustil takových porušení povinností, které odstoupení od Smlouvy připouští.

III. Vyjádření žalovaného

22. Žalovaný vyslovil nesouhlas s právním názorem žalobce, veškeré jeho námitky považuje za nedůvodné.

Ad A. Nesprávné posouzení platnosti odstoupení od Smlouvy č. 2 [

23. Žalovaný uvedl, že není oprávněn vyjadřovat se k postupu poskytovatele a jakkoliv jej hodnotit či přezkoumávat. Nepřísluší mu, aby hodnotil či přezkoumával, zda v posuzovaném případě poskytovatel dotace měl od smlouvy odstoupit, příp. zda měl postupovat jinak. Stejně tak mu nepřísluší hodnotit, zda bylo jednání poskytovatele dotace v souladu s dobrými mravy. Posoudit vlastní právní jednání spočívající v odstoupení od smlouvy z hlediska platnosti (tj. z hlediska souladu se Smlouvou č. 2, resp. se zákonem) však nepochybně možné je, a to v režimu předběžné otázky dle ust. § 99 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). Žalovaný dospěl k závěru, že je předmětné odstoupení od smlouvy platné a žalobce byl tedy povinen vyplacenou účelovou podporu vrátit. Jelikož tak žalobce neučinil, dopustil se svým jednáním porušení rozpočtové kázně (v podrobnostech bod 24 napadeného rozhodnutí).

24. V návaznosti na obsah odvolacích námitek se žalovaný v rámci napadeného rozhodnutí vyjádřil k porušení čl. VI odst. 21 Smlouvy č. 2. Další deklarovaná porušení Smlouvy č. 2 žalobce v podaném odvolání nerozporoval, resp. uplatnil pouze obecnou námitku neplatnosti předmětného odstoupení od smlouvy. Jako takovou ji pak žalovaný v napadeném rozhodnutí vypořádal.

25. K porušení čl. VI odst. 21 Smlouvy č. 2

26. (znemožnění provedení kontroly účetní evidence a čerpání a užití účelové podpory poskytovateli dotace)

27. Žalovaný uvedl, že se uvedeným porušením (a k němu se vztahujícími odvolacími námitkami) zabýval v bodě 26 napadeného rozhodnutí. Z protokolu o kontrole č.

14/21/71400/účel, č. j. MPO 292893/21/71400/5654, vyplývá, že žalobce nepředložil požadovanou dokumentaci (relevantní účetní dokumentaci, výpisy ze samostatného bankovního účtu, úhrady nákladů z neveřejných vlastních zdrojů, prvotní doklady k deklarovaným nákladům atd.) prokazující oprávněnost čerpání a použití dotace a neveřejných zdrojů příjemcem (ani dalším účastníkem projektu) za kontrolovaná období. Tuto dokumentaci nepředložil ani na základě písemné žádosti (k tomu viz str. 3 protokolu). Uložený termín k předložení dokumentace tedy příjemce (na rozdíl od dalšího účastníka projektu) nesplnil, požadovanou dokumentaci nedoložil a tím neumožnil provedení kontroly účetní evidence prokazující vynaložení uznaných nákladů a čerpání a užití účelové podpory za kontrolovaná období. Tento závěr nemůže vyvrátit tvrzení žalobce, že „v rozsahu potřebném pro účel Smlouvy dostatečnou finanční kontrolu umožnil“.

28. K porušení čl. VI odst. 5 Smlouvy č. 2 a k čl. V odst. 2 Smlouvy č. 2

29. (neprokázání vedení samostatné účetní evidence a neprokázání, že náklady, na které čerpal dotaci, jsou skutečně uznatelnými náklady ve smyslu čl. V odst. 2 Smlouvy č. 2)

30. Žalobce, jak žalovaný uvedl, poukázal především na zprávy auditora Ing. V. K. za jednotlivé roky, kde bylo plnění všech těchto povinností kontrolováno, a to vždy s výsledkem „bez výhrad“. Tyto závěry však byly na základě výsledků provedené kontroly oprávněně zpochybněny (k tomu rovněž viz bod 27 napadeného rozhodnutí a str. 3 zprávy o daňové kontrole č. j. 1270194/22/2700-31472-602623). Žalovaný proto trval na svém právním názoru, že žalobce nejen že se konstatovaných porušení povinností vyplývajících ze Smlouvy č. 2 dopustil, ale jednalo se o porušení závažná a navíc opakovaná, která zakládala právo poskytovatele dotace od Smlouvy č. 2 odstoupit dle čl. VII odst. 3 Smlouvy č. 2.

31. Pokud žalobce namítal, že byl v odstoupení od smlouvy uveden jako jeden z důvodů odstoupení od smlouvy odkaz na čl. VI odst. 22, namísto čl. VI odst. 21 Smlouvy č. 2, žalovaný odkázal na názor Ústavního soudu vyslovený pod sp. zn. IV. ÚS 182/01: „*Bylo-li možné od smlouvy odstoupit, pak uvedení důvodu odstoupení je nepodstatné a není nezbytnou náležitostí takového jednostranného úkonu.*“ Tuto povinnost (uvést důvody) by však mohla stanovit smlouva, neboť z právní úpravy všeobecná podmínka uvedení důvodu neplyne, zejména pokud by s absencí uvedení důvodu měl být spojován automatický následek neplatnosti nebo dokonce nicotnosti odstoupení. V případě, že mezi stranami nepanuje spor o oprávněnost odstoupení, jde i bez uvedení důvodu v právním jednání o odstoupení platné a účinné. Nadto žalovaný uvádí, že z předmětného odstoupení od smlouvy je zcela zřejmé, že výtka poskytovatele dotace směřuje v tomto ohledu ke znemožnění provedení kontroly dle čl. VI odst. 21 Smlouvy č. 2. Zřejmá chyba v psaní je pak ze shora uvedených důvodů pro platnost předmětného odstoupení od smlouvy zcela irrelevantní.

32. Žalovaný dále uvedl, že žalobce v žalobě uvádí, že čl. VII odst. 3 Smlouvy č. 2 by se měl vykládat v kontextu tohoto ustanovení. Žalovaný k tomu odkázal na čl. VII odst. 12 Smlouvy č. 2, kde je uvedeno, že: „*V případě, kdy příjemce poruší jakýkoliv svůj závazek dle Smlouvy, je poskytovatel oprávněn na základě písemného upozornění pozastavit příjemci poskytování účelové podpory, a to až do doby, než dojde ze strany příjemce ke splnění všech jeho smluvních povinností. ...*“. Z uvedeného je zcela zřejmý důraz poskytovatele na plnění veškerých povinností vyplývajících ze Smlouvy č. 2, přičemž každé jednotlivé povinnosti z této smlouvy vyplývající je přikládán zásadní význam, pročez je možné v důsledku jejího

nesplnění příjemci poskytování účelové podpory pozastavit. Pokud tedy docházelo k vícečetnému porušování povinností vyplývajících ze Smlouvy č. 2, a to navíc opakovaně, lze jen stěží považovat za překvapivé, že poskytovatel dotace taková porušení vyhodnotil jako závažná a přistoupil k odstoupení od Smlouvy č. 2 dle čl. VII odst. 3 Smlouvy č. 2.

33. K argumentaci žalobce, že je třeba čl. VII odst. 3 Smlouvy č. 2 vykládat v souladu s ust. § 2002 občanského zákoníku, žalovaný uvedl, že ust. § 2001 občanského zákoníku jasně stanoví, že od smlouvy lze odstoupit, ujednají-li si to strany, nebo stanoví-li tak zákon. Ust. § 2002 pak upravuje situaci, kdy lze od smlouvy odstoupit ze zákona, přičemž v tomto případě se jedná o odstoupení od smlouvy z důvodu porušení smlouvy podstatným způsobem. Zde se však o odstoupení od smlouvy, které vyplývá ze zákona, nejedná. Naopak se jedná o situaci, kdy poskytovatel dotace jednoznačně využil svého práva odstoupit od smlouvy na základě ujednání stran – tato možnost odstoupení od smlouvy tedy vyplývá ze Smlouvy č. 2. Mantinelem pro smluvní úpravu odstoupení od smlouvy jsou přitom v zásadě pouze obecné korektivy. S ohledem na podstatu konstatovaných porušení povinností vyplývajících ze Smlouvy č. 2 žalovaný jednoznačně uzavřel, že poskytovatel dotace by s žalobcem Smlouvu č. 2 uzavřel jen stěží, věděl-li by, že žalobce dopustí tak závažných pochybení, jako je např. neumožnění provedení kontroly ve smyslu čl. VI. odst. 21 Smlouvy č. 2.

Ad B. Nedodržení postupu předvídaného čl. VIII Smlouvy č. 2

34. Žalobce dovozuje neplatnost odstoupení od smlouvy též nedodržením postupu dle čl. VIII Smlouvy č. 2, kde je stanoveno, že: „*Veškeré spory mezi smluvními stranami vyplývající nebo související se ustanoveními Smlouvy budou řešeny vždy nejprve smírně vzájemnou dohodou. Nebude-li smírného řešení dosaženo v přiměřené době, bude mít kterákoliv ze smluvních stran právo předložit spornou záležitost k rozhodnutí místně příslušnému soudu České republiky.*“ Žalobce nesouhlasí s argumentací žalovaného uvedenou v bodě 24 napadeného rozhodnutí s tím, že tato údajně vybízí k nedodržování zásady pacta sunt servanda. Žalovaný se s tímto tvrzením neztotožnil a konstatoval, že si lze stěžít za daných okolností představit řešení smírnou cestou. Za podstatnou považoval skutečnost, že čl. VIII Smlouvy č. 2 není nijak diskvalifikována možnost poskytovatele dotace od Smlouvy č. 2 odstoupit. Toto ustanovení míří na to, že potenciální spory (např. tedy spor o platnost odstoupení od smlouvy) mají být řešeny dohodou přednostně před jejich řešením před soudem.

Ad C. Znalecký posudek

35. Žalovaný uvedl, že se k žalobcem doloženým znaleckým posudkům nemůže vyjádřit, neboť je nemá k dispozici. V návaznosti na tvrzení žalobce v žalobě, tj. že znaleckými posudky zamýšlí prokázat, že prostředky účelové podpory byly z hlediska účelu i rozsahu použity v souladu se Smlouvou č. 2, však žalovaný konstatoval, že má za to, že těžiště sporu leží zcela jinde. Žalobci bylo vytýkáno závažné porušení jiných povinností uložených mu Smlouvou č.2, nikoliv využití prostředků účelové podpory v rozporu s účelem, nebo na jiný účel, než na který mu byla ve smyslu Smlouvy poskytnuta. V tomto kontextu žalovaný rovněž připomenul, že nelze opomenout obecný právní názor, dle kterého má těžiště dokazování probíhat před správními orgány, přičemž správnímu soudu, jakkoliv je formálně oprávněn dokazování provádět rovněž, přísluší v rámci soudního přezkumu správního rozhodnutí posoudit, zda správní orgán provedl dokazování v potřebném rozsahu, tedy zda si opatřil dostatečné podklady pro rozhodnutí tak, aby mohl řádně usuzovat na skutkové i právní otázky, které pro své rozhodnutí potřebuje zodpovědět; a tedy, dle něž je úloha správního soudu primárně přezkumná.

IV. Jednání před soudem

36. Při jednání konaném dne 28. 8. 2024 žalobce soudu předložil usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ve věci žaloby na určení trvání smluv (usnesení ze dne 1. 11. 2023, č.j. 77 C 88/2023 – 72). Pověřený pracovník žalovaného odkázal na písemné vyjádření k žalobě.
37. Následně bylo jednání odročeno a poté usnesením přerušeno, neboť v průběhu řízení bylo zjištěno, že se žalobce domáhal u příslušných orgánů (zprvu byla podána žaloba u soudu) určení, že smlouvy o poskytnutí účelové podpory na realizaci projektů ev. č. FV 30300 s názvem „Získávání a využití rostlinných látek s účinky proti stresovým a jiným neurodegenerativním chorobám“ a ev. č. FV 40252 s názvem „Vývoj zařízení a postupu pro tvorbu mikročástic pomocí superkritického antisolventu“ trvají. Krajský soud tedy považoval za důvodné vyčkat, až příslušný správní orgán o návrhu rozhodne, proto řízení přerušil.
38. K jednání konaném dne 12. 6. 2025 se žalobce nedostavil, bylo jednáno v jeho nepřítomnosti. Dále bylo vyhlášeno usnesení o pokračování v řízení. Předsedkyně senátu konstatovala, že odpadly důvody pro přerušování řízení, neboť příslušný správní orgán, v daném případě ministr průmyslu a obchodu, vydal dne 6. 5. 2025 rozhodnutí č.j. MPO 47504/2025, jímž nevyhověl návrhu na určení trvání smluv a odstoupení od smluv potvrdil jako oprávněné. Obsah uvedeného rozhodnutí pak byl k důkazu konstatován. Žalovaný odkázal na svoje vyjádření k žalobě a k provedenému důkazu neměl připomínky.

V. Přezkoumání věci krajským soudem

39. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a usoudil následovně.
40. Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že žalobci byly Ministerstvem průmyslu a obchodu poskytnuty peněžní prostředky ze státního rozpočtu na základě Smlouvy č. FV40252 o poskytnutí účelové podpory na řešení projektu formou dotace z výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace ze dne 1. 7. 2019 (souhrnně jen „Smlouva č. 2“), uzavřené dle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, v rozhodném

znění (dále jen „zákon č. 130/2002 Sb.“), v celkové výši 6 734 000 Kč na realizaci projektu ev. č. FV40252 s názvem „Vývoj zařízení a postupu pro tvorbu mikročástic pomocí superkritického antisolventu“ (dále jen „Projekt č. 2“ č). MPO poskytlo žalobci účelovou podporu z programu TRIO v celkové výši 6 734 000 Kč, z toho částka ve výši 3 367 000 Kč byla připsána na bankovní účet příjemce dotace dne 10. 7. 2019 a částka ve výši 3 367 000 Kč byla připsána dne 8. 4. 2020. Dle čl. II Smlouvy č. 2 se na řešení Projektu č. 2 spolu s příjemcem podpory podílel další účastník projektu: Ústav chemických procesů AV ČR (dále také „ÚCHP“). Částku ve výši 2 214 000 Kč měl příjemce účelové podpory použít na vlastní náklady projektu a částku ve výši 4 520 000 Kč měl převést na bankovní účet ÚCHP.

41. Dále krajský soud zjistil, že dne 28. 3. 2022 zahájil v souladu s § 87 odst. 1 daňového řádu správce daně u žalobce daňovou kontrolu za účelem zjištění okolností rozhodných pro správné zjištění a případné stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně dle § 44 a § 44a zákona o rozpočtových pravidlech u peněžních prostředků poskytnutých MPO ze státního rozpočtu na základě Smlouvy č. 2 v rozsahu podnětu MPO zn. MPO 638148/2021, doručenému správci daně dne 17. 12. 2021 a evidovanému pod č. j. 1935405/21 (dále jen „Podnět č. 2“).
42. Ve shodě s názorem žalovaného krajský soud zjistil, že poskytovatel prováděl finanční kontrolu u příjemce podpory, ten mu však doložil neúplnou dokumentaci, která nebyla ani následně doplněna, a tím znemožnil poskytovateli finanční kontrolu provést. Správce daně tedy důvodně konstatoval, že příjemce dotace dle žalovaného porušil podmínku čl. VI odst. 21 Smlouvy č. 2, dále neprokázal vedení samostatné účetní evidence o uznaných nákladech dle čl. VI odst. 5 Smlouvy č. 2, nebyl schopen prokázat, že náklady, na které čerpal dotaci, jsou skutečně uznatelnými náklady projektu ve smyslu čl. V odst. 2 Smlouvy č. 2, čímž se dopustil opakovaného závažného porušení podmínek Smlouvy č. 2, což bylo současně důvodem pro odstoupení od Smlouvy č. 2 v souladu se stanovenými podmínkami. Oznámení o odstoupení od Smlouvy č. 2, č. j. MPO 623679/21/71400 bylo doručeno příjemci podpory dne 5. 11. 2021, a na jejím základě poskytovatel v souladu s čl. VII odst. 5 Smlouvy č. 2 požadoval navrácení dosud vyplacené částky účelové podpory v celkové výši 6 734 000 Kč do 6. 12. 2021 na bankovní účet poskytovatele. Z důvodu závažnosti zjištěných porušení nebyl projekt ze strany MPO dofinancován a účelová podpora v letech 2021 a 2022 nebyla vyplacena. Dále považuje krajský soud za prokázané, jak ostatně zjistil i správce daně, že příjemce podpory však do dne odeslání Podnětu č. 2 peněžní prostředky poskytovateli nevrátil.
43. Pokud tedy správce daně a potažmo žalovaný následně uzavřeli, že porušením povinnosti vrátit částku poskytnuté podpory ve stanoveném termínu (tedy do 6. 12. 2021) došlo ve smyslu § 3 písm. f) zákona o rozpočtových pravidlech k zadržení poskytnutých peněžních prostředků a tím dle § 44 odst. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlech k porušení rozpočtové kázně, lze takový závěr považovat za zákonný. Správce daně v této souvislosti navíc u poskytovatele ověřoval, zda nedošlo k dodatečnému vrácení podpory či její části, avšak z odpovědi zaevidované u správce daně pod č. j. 1169222/22 dne 11. 5. 2022 vyplývá, že žádné prostředky do tohoto data vráceny nebyly.
44. Krajský soud, stejně tak jako žalovaný, dospěl k závěru, že při stanovení výše odvodu postupoval správce daně dle § 44a odst. 4 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlech, když stanovil odvod v částce, v jaké byla porušena rozpočtová kázeň, tj. ve výši 6 734 000 Kč.

45. Na základě shora prezentovaných skutkových okolností lze nepochybně konstatovat, že žalovaný v souladu se zákonem kvalifikoval odstoupení od smlouvy poskytovatelem dotace jako platné. Důvody takového postupu náležitě odůvodnil a krajský soud na takto vyslovené závěry v plném rozsahu odkazuje.
46. Nad rámec shora uvedeného pak lze konstatovat, že ke stejnému závěru se v dané věci přiklonil i ministr průmyslu a obchodu (rozhodnutí ze dne 6. 5. 2025, č.j. MPO 47504/2025, které nabylo právní moci dne 19. 5. 2025), který na základě návrhu vzneseného žalobcem na určení trvání smlouvy takovému návrhu nevyhověl a odstoupení od smlouvy označil za oprávněné. Konstatoval, že podmínky pro odstoupení od smlouvy ze strany poskytovatele byly přímo ujednány ve smlouvách, tak jako byl ujednáán následný postup v podobě povinnosti příjemce vrátit veškerou účelovou podporu ve lhůtě nejpozději 30 dnů od doručení oznámení o odstoupení od smlouvy. Poskytovatel tedy mohl dle zmíněného rozhodnutí od smluv odstoupit ze sjednaných důvodů, avšak důsledky odstoupení je třeba řešit v kontextu s předpisy práva veřejného, nikoliv v kontextu s občanským zákoníkem. Uzavřením smlouvy o poskytnutí dotace totiž nevzniká mezi jejím poskytovatelem a příjemcem občanskoprávní vztah a není tudíž na jejich vůli, jak bude s dotací naloženo po odstoupení od smlouvy. Poskytovatel dotace nemá dispoziční oprávnění rozhodnout, jakým způsobem se bude dotace vymáhat.
47. Z uvedeného lze dovodit, že závěry vyslovené v rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu v řízení na určení trvání smluv jsou plně v souladu s názory žalovaného prezentovanými v řízení o vyměření odvodu za porušení rozpočtové kázně. K těmto názorům se přiklání i zdejší soud.
48. Dále krajský soud považuje za nepochybné, že byl žalobce povinen předmětné prostředky dalším účastníkům převést do 30 dnů ode dne doručení dotace, což opakovaně neučinil. Dopustil se tak porušení smlouvy. Vzniklo tak právo poskytovatele dotace od Smlouvy č. 3 odstoupit dle jejího čl. VII odst. 3.
49. Žalobce rovněž odkazuje na nedodržení postupu předvídaného čl. VIII Smlouvy č. 2, dle něhož *„Veškeré spory mezi smluvními stranami vyplývající nebo související se ustanoveními Smlouvy budou řešeny vždy nejprve smírně vzájemnou dohodou. Nebude-li smírného řešení dosaženo v přiměřené době, bude mít kterákoliv ze smluvních stran právo předložit spornou záležitost k rozhodnutí místně příslušnému soudu České republiky.“* V projednávané věci však bylo najisto postaveno, že poté, co bylo zákonně od smlouvy odstoupeno, vznikla žalobci povinnost částku poskytnuté účelové podpory vrátit. Jelikož tak neučinil, postupoval správce daně v souladu s ust. § 44 a § 44a zákona o rozpočtových pravidlech a stanovil odvod v částce, v jaké byla porušena rozpočtová kázeň. Takový postup je striktně vymezen zákonem a tudíž nepřipouští, aby poskytovatel dotace zvolil jakýkoliv jiný postup, který by byl eventuálně mezi smluvními stranami dojednán.
50. Na základě shora nastíněného právního hodnocení postupu správce daně a žalovaného při stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně a vysloveného závěru, dle něhož došlo ze strany žalobce k zadržení poskytnutých prostředků a tím dle § 44 odst. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlech k porušení rozpočtové kázně, neshledává již krajský soud důvod k provedení důkazu znaleckým posudkem oceňujícím technologii k projektu. Rovněž tak závěry ze zprávy auditora Ing. Václava Koutníka nemohou skutkový stav shora prezentovaný včetně uvedených důkazů jakkoliv vyvrátit. Je totiž nutno podotknout, že zpráva auditora byla na základě výsledků provedené kontroly oprávněně

zpochybněna (k tomu rovněž viz bod 27 napadeného rozhodnutí a str. 3 zprávy o daňové kontrole č. j. 1270194/22/2700-31472-602623).

51. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné, a proto žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
52. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu proto nevzniklo. Ze spisu nevyplývalo, že by žalovanému náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti vznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 19. června 2025

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu